

سه‌م روزنامه‌های صبح از منابع خبری

اکرم دیداری

تعقیب قانونی قرار می‌گیرند^۱ با این حال نمی‌توان گفت که در تمامی اخبار و گزارش‌های خبری، منبع خبر معرفی شده است.

در یک تقسیم‌بندی ساده، منابع اخبار و گزارش‌های خبری روزنامه‌ها، موارد زیر را در برمی‌گیرد:^۲

۱. اخبار و گزارش‌های دریافتی از سوی خبرنگاران و نویسندگان تحریریه در محل انتشار روزنامه.

۲. اخبار و گزارش‌های ارسالی از سوی خبرنگاران ثابت یا فرستادگان مخصوص روزنامه‌ها به شهرستانها و خارج از کشور.

۳. نوشته‌های همکاران غیرمستقیم روزنامه‌ها، چه در محل انتشار روزنامه، در شهرستانها و یا خارج از کشور.

۴. اخبار و تفسیرهای دریافتی از سوی

اخبار مورد نیاز مردم، از این قاعده مستثنی نیستند.

یکی از سؤلهایی که خوانندگان روزنامه‌ها و یا مخاطبین هروسيله ارتباط جمعی، به دنبال یافتن پاسخی برای آن هستند، این است که اخبار و مطالب مندرج در مطبوعات یا پخش شده از رادیو و تلویزیون، تا چه حد قابل اعتماد هستند؟

ذکر منبع پیام در اخبار و گزارش‌های خبری، علاوه براینکه باعث اطمینان خاطر مخاطبین می‌شود، به پیام و سيله ارتباطی - هر دو - اعتبار بیشتری می‌بخشد. اهمیت ذکر منبع خبر، تا آنجاست که در برخی از کشورهای متعهد به مقررات عهدنامه بین‌المللی حفظ حقوق مؤلف، چنانچه روزنامه‌ها و یا هریک از وسایل ارتباط جمعی، مأخذ و منبع کسب خبر را تصریح نکنند، تحت

در عصری به سر می‌بریم که قدرت کشورها، نه با توان و تعداد ادوات و نیروی نظامی قوی، بلکه به میزان بهره‌گیری‌شان از شیوه‌های جدید خبررسانی و خبرگیری و استفاده از تکنولوژیهای جدید ارتباطی نظیر ماهواره‌ها، خبرگزاریهای بزرگ، مطبوعات پرتیراژ و ایستگاههای متعدد رادیویی و تلویزیونی سنجیده می‌شود. عصری که در آن هریک از وسایل ارتباط جمعی برای جلب مشتری بیشتر، سعی می‌کنند تا مخاطبین خود را هرچه بیشتر اقیاع سازند. در عین حال، مخاطبین هم در بین وسایل ارتباط جمعی متنوع، آن سيله‌ای را انتخاب می‌کنند که در جهت تأمین نیازهای خبری‌شان منبعی قابل اعتماد شمرده شود. در این میان روزنامه‌ها نیز به عنوان یک سيله ارتباط جمعی مکتوب و مستند و مهمترین منبع تأمین‌کننده اطلاعات و

خبرگزاریهای داخلی یا خارجی.

۵. اخبار و اعلامیه‌های دولتی دریافت شده از سوی روابط عمومی‌های داخلی و بین‌المللی.
۶. مطالب خبری دریافت شده از انجمن‌ها، جمعیت‌ها، احزاب و حتی افراد عادی.
۷. اخبار و مقاله‌های اقتباس شده از نشریه‌های داخلی یا خارجی.
۸. اخبار و گزارش‌های رادیو - تلویزیون‌های داخلی یا خارجی.
۹. اخبار و گزارش‌های اقتباس شده از بولتن‌ها و نشریه‌های سفارتخانه‌های خارجی و نمایندگی‌های کشورهای خارجی.
۱۰. اخبار از سالی خوانندگان.
۱۱. مطالب تهیه شده از کتابخانه‌ها و آرشیوها.

۱۲. مطالب و اطلاعات تهیه شده از فیلم‌های مستند خبری.

اما در میان انبوه منابع خبری، پرارزش‌ترین منبع خبری مطبوعات، اخبار و گزارش‌های اختصاصی خبرنگاران خودی است. این‌گونه اخبار علاوه بر آنکه دست اول، تازه و معتبرند، از نگرانی و تشویش خاطر مسؤولین روزنامه‌ها

می‌فرستند و مدعی هستند که ۹/۰ کل محصول خبری مطبوعات، رادیوها و تلویزیون‌های جهان را فراهم می‌کنند.^۴ براساس مطالعه‌ای که «انجمن بین‌المللی پژوهش‌های ارتباطات جمعی» در اواخر دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ برای یونسکو انجام داد معلوم شد که امریکا و اروپای غربی، خبرسازان ثابت و دائمی در تمام مناطق جهان هستند.^۵

گسترده‌گی سهم چهار خبرگزاری بزرگ غربی در تولیدات خبری جهان، که قطعاً در میان کشورهای جنوب، نقشی بزرگتر و مهمتر به خود می‌گیرد، و همچنین نقشی که رسانه‌ها در تصویرسازی از جهان در ذهن مخاطب و شکل‌دهی افکار عمومی دارند، ضرورت توجه و هوشیاری در به‌کارگیری منابع خبری را بیش از پیش کرده است.

تحقیق، حاضر نیز با توجه به اهمیت این مسأله، به بررسی منابع خبری مورد استفاده روزنامه‌های تهران پرداخته است. در همین جا لازم به یادآوری است تا آنجا که نگارنده جست‌وجو کرده، در ایران، تاکنون تحقیق مستقلی در این زمینه صورت نگرفته است و اگر هم موارد پراکنده‌ای یافت می‌شود به‌طور

■ ذکر منبع پیام در اخبار و گزارش‌های خبری، علاوه بر اینکه باعث اطمینان خاطر مخاطب می‌شود، به پیام و وسیله ارتباطی - هردو - اعتبار بیشتری می‌بخشد.

■ عدم ذکر منبع و مأخذ در وسایل ارتباط جمعی، در کشورهای متعهد به مقررات عهدنامه بین‌المللی حفظ حقوق مؤلف، تعقیب قانونی به دنبال دارد.

غیرمستقیم و در کنار سایر موضوعات تحقیق مورد اشاره قرار گرفته است. روش تحقیق:

به‌منظور بررسی اجمالی منابع خبری روزنامه‌های کشور، نمونه‌ای از پنج روزنامه صبح تهران، ابرار، جمهوری اسلامی، سلام، کاروکارگر و همشهری در اسفندماه ۷۳ انتخاب شد و (از هر روزنامه ۳ شماره) و منابع خبری کلیه اخبار و گزارش‌های خبری مندرج در این روزنامه‌ها اعم از اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، حوادث و... به استثنای مطالب ورزشی در سه بخش زیر استخراج و مورد بررسی قرار گرفت:

- ۱) بررسی کمی منابع خبری براساس ذکر منبع در ابتدای خبر.
- ۲) بررسی کمی منابع خبری براساس ذکر منبع اصلی در متن خبر. در این بررسی، منبع

در مورد صحت و سقم اخبار می‌کاهد و مسؤولین روزنامه‌ها می‌توانند با خیالی راحت و بدون نگرانی از واکنش‌های احتمالی آتی، با توجه به اهمیت و ارزش خبر، تیرتی ۸ یا ۱۰ ستونی نیز در صفحه اول به آن اختصاص دهند.^۳ لیکن ویژگی‌های عصر حاضر و گوناگونی موضوعاتش، روزنامه‌ها را به استفاده از تولیدات خبرگزاریها و سایر منابع خبری ناچار ساخته است.

در میان انبوه منابع خبری، چهار خبرگزاری بزرگ جهان رویتر، آسوشیتدپرس، یونایتدپرس، و فرانس پرس، سهم بیشتری در انتشار اخبار دارند. به‌طوری که دارای ۶۴۰۰ مشتری در ۱۱۴ کشور هستند و مطالب خبری آنها به ۴۸ زبان ترجمه می‌شود. این خبرگزاریها که به چهار گول خبری مشهورند، روی هم رفته هر روز ۳۴ میلیون کلمه را به سراسر دنیا

اصلی خبر مورد توجه قرار گرفته است. مثلاً چنانچه خبری از خبرگزاری جمهوری اسلامی به نقل از آسوشیتدپرس بوده است، منبع اصلی خبر را آسوشیتدپرس در نظر گرفته‌ایم.

۳) بررسی کمی مطالب خبری به تفکیک تولیدی یا تنکسی. در این بررسی، منظور از مطالب خبری تولیدی، آن دسته از اخبار است که توسط خبرنگاران روزنامه تهیه شده است و کلیه اخبار و گزارش‌های خبری که توسط منابع خبری دیگری، به جز خبرنگار روزنامه تهیه شده است اخبار تنکسی یا غیرروزنامه‌ای تلقی شده است.

یافته‌های تحقیق براساس ذکر منابع خبری در ابتدای مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها:

۴۷/۵۷ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها «بدون ذکر منبع خبری در ابتدای خبر» بوده است. به‌طوری که در ۱/۴۰ درصد از کل مطالب خبری روزنامه ابرار، منبع خبر ذکر نشده است و بعد از آن به ترتیب روزنامه کاروکارگر در ۵۸/۹۳ درصد، جمهوری اسلامی، ۴۹/۵۰ درصد، همشهری ۳۲/۸۹ درصد و سلام ۲۷/۵۶ درصد از کل مطالب خبری خود، منبع خبر را ذکر نکرده‌اند.

— عمده‌ترین منبع خبری ذکر شده در ابتدای مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «خبرگزاری جمهوری اسلامی» با اختصاص ۱۹/۴۵ درصد از کل مطالب خبری روزنامه‌ها به خود بوده است. در ۵۱/۹۲ درصد از مجموع مطالب خبری روزنامه سلام، این منبع ذکر شده است و بعد از آن به ترتیب روزنامه کاروکارگر ۲۳/۲۱ درصد، جمهوری اسلامی ۲۱/۵۵ درصد، ابرار ۹/۱۲ درصد و همشهری ۴/۴۴ درصد از کل مطالب خبری خود، به این منبع اشاره کرده‌اند.

— در ۱۸/۶۵ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها «سرویس‌های داخلی روزنامه‌ها» به عنوان منبع خبری ذکر شده است. در ۳۳/۷۸ درصد از کل مطالب خبری روزنامه همشهری، این منبع ذکر شده است و بعد از آن به ترتیب، روزنامه‌های ابرار ۲۰/۷۰ درصد، کاروکارگر ۱۵/۴۸ درصد، سلام ۱۴/۷۵ درصد و جمهوری اسلامی ۹/۰۹ درصد از مجموع مطالب خبری خود را، به سرویس‌های داخلی روزنامه خویش را به عنوان منبع خبری ذکر نموده‌اند.

— در ۱۰/۷۹ درصد از کل مطالب خبری

- نتیجه یک تحقیق یونسکو در اواخر دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ نشان داد که آمریکا و اروپای غربی، خبرسازان ثابت و دایمی در تمام مناطق جهان هستند.
- ۴۷/۵ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها بدون ذکر منبع خبری در ابتدای خبر بوده است.
- عمده‌ترین منبع خبری ذکر شده در ابتدای مطالب خبری روزنامه‌های مورد بررسی، خبرگزاری جمهوری اسلامی است.

راديو مونت کارلو). مطالب خبری روزنامه همشهری، از منبع خبری دیگری به میان نیامده است و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های جمهوری اسلامی ۵۵/۵۶ درصد، کاروکارگر ۴۳/۴۵ درصد، ابرار ۴۲/۴۵ درصد و سلام ۳۳/۳۳ درصد از کل مطالب خبری خود، منبع خبر را ذکر نکرده‌اند.

— عمده‌ترین منبع خبری ذکر شده در متن مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «خبرنگار روزنامه» با اختصاص ۹/۶۴ درصد از کل مطالب خبری به خود بوده است؛ در ۱۲/۲۸ درصد از کل مطالب خبری روزنامه ابرار این منبع ذکر شده است و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های همشهری ۹/۷۸ درصد، جمهوری اسلامی ۹/۷۶ درصد، سلام ۹/۶۲ درصد و کاروکارگر ۴/۷۶ درصد از کل مطالب خبری خود به این منبع اشاره کرده‌اند.

— در ۸/۰۵ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «روابط عمومی» به عنوان منبع خبری ذکر شده است، در ۱۲/۵ درصد از کل مطالب خبری روزنامه کاروکارگر این منبع ذکر شده است و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های سلام ۹/۶۲ درصد، ابرار ۸/۷۷ درصد، جمهوری اسلامی ۷/۴۱ درصد و همشهری ۳/۵۶ درصد از کل مطالب خبری خود به این منبع اشاره داشته‌اند.

روزنامه همشهری با اختصاص ۱/۳۳ درصد از کل مطالب خبری خود به این منبع، تنها روزنامه‌ای است که از این منبع در ابتدای مطالب خبری خود نام برده است.

— در ۰/۰۹ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «روابط عمومی» به عنوان منبع خبری ذکر شده است؛ روزنامه ابرار با اختصاص ۰/۳۵ درصد از کل مطالب خبری خود به این منبع، تنها روزنامه‌ای است که در ابتدای مطالب خبری خود از این منبع نام برده است.

— در ۰/۰۹ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «نشریات خارجی» به عنوان منبع خبری ذکر شده است. روزنامه ابرار با اختصاص ۰/۳۵ درصد از کل مطالب خبری خود به این منبع، تنها روزنامه‌ای است که در ابتدای مطالب خبری خود از این منبع نام برده است.

یافته‌های تحقیق براساس ذکر منبع اصلی در متن خبری — ۴۷/۵۷ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «بدون ذکر منبع در متن خبر» بوده است. در ۵۶/۴۴ درصد از کل

مندرج در روزنامه‌ها، «خبرنگاران روزنامه» به عنوان منبع خبری ذکر شده‌اند؛ در ۲۰ درصد از کل مطالب خبری روزنامه همشهری این منبع ذکر شده است و بعد از آن به ترتیب، روزنامه‌های جمهوری اسلامی ۱۵/۸۲ درصد، ابرار ۵/۹۷ درصد، سلام ۵/۷۷ درصد و کاروکارگر ۲/۳۸ درصد، با این درصدها، خبرنگاران خود را به عنوان منبع خبری ذکر نموده‌اند.

— در ۱/۷۷ درصد از کل مطالب خبری مندرج روزنامه‌ها، «واحد مرکزی خبر» به عنوان منبع خبری ذکر شده است؛ ۴/۰۴ درصد از مجموع مطالب خبری روزنامه جمهوری اسلامی با ذکر این منبع همراه بوده است و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های ابرار ۲/۱۱ درصد و همشهری ۰/۸۹ درصد قرار گرفته‌اند. این در حالی است که روزنامه سلام و کاروکارگر، از این منبع در ابتدای مطالب خبری خود نامی نبرده‌اند.

— در ۱/۳۲ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «چهار خبرگزاری بزرگ» (رویتر، آسوشیتدپرس، یونایتدپرس، فرانس پرس) به عنوان منبع خبری ذکر شده است. روزنامه همشهری با اختصاص ۶/۶۷ درصد از کل مطالب خبری خود به این منبع، تنها روزنامه‌ای است که در ابتدای مطالب خبری خود این منبع را ذکر کرده است و سایر روزنامه‌ها از این منبع نامی نبرده‌اند.

— در ۰/۲۷ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «راديوهای خارجی» به عنوان منبع خبری ذکر شده است، (۰/۱۸ درصد شبکه خبری بی.بی.سی و ۰/۰۹ درصد

روزنامه‌ها		ابرار		جمهوری اسلامی		سلام		کاروکارگر		همشهری	
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱۷	۵/۹۷	۴۷	۱۵/۸۲	۹	۵/۷۷	۴	۲/۳۸	۴۵	۲۰	۱۷	۵/۹۷
۵۹	۲۰/۷۰	۲۷	۹/۰۹	۲۳	۱۴/۷۵	۲۶	۱۵/۴۸	۷۶	۳۳/۷۸	۵۹	۲۰/۷۰
۲۶	۹/۱۲	۶۴	۲۱/۵۵	۸۱	۵۱/۹۲	۳۹	۲۳/۲۱	۱۰	۴/۴۴	۲۶	۹/۱۲
۶	۲/۱۱	۱۲	۴/۰۴	—	—	—	—	—	—	۶	۲/۱۱
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
۱	۰/۳۵	—	—	—	—	—	—	—	—	۱	۰/۳۵
۱	۰/۳۵	—	—	—	—	—	—	—	—	۱	۰/۳۵
۱۷۵	۶۱/۴۰	۱۴۷	۴۹/۵۰	۴۳	۲۷/۵۶	۹۹	۵۸/۹۳	۷۴	۳۲/۸۹	۱۷۵	۶۱/۴۰
۲۸۵	۱۰۰	۲۹۷	۱۰۰	۱۵۶	۱۰۰	۱۶۸	۱۰۰	۲۲۵	۱۰۰	۲۸۵	۱۰۰

جدول شماره ۱- منابع خبری ذکر شده در ابتدای مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها

– در ۷/۳۴ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «نشریات خارجی» به عنوان منبع خبری ذکر شده است. در ۱۷/۲۶ درصد از کل مطالب خبری روزنامه‌های کارواگر این منبع خبری ذکر شده است (رتبه اول) و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های سلام ۱۰/۲۶ درصد، ابرار ۸/۴۲ درصد، جمهوری اسلامی ۴/۰۴ درصد و همشهری ۰/۸۹ درصد از کل مطالب خبری خود، این منبع را مورد استناد قرار داده‌اند.

– ۶/۱۰ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها با ذکر «خبرگزاری جمهوری اسلامی» در متن خبر همراه بوده است. ۱۴/۷۴ درصد از کل مطالب خبری روزنامه سلام با ذکر این منبع همراه بوده است و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های جمهوری اسلامی ۶/۰۶ درصد، همشهری ۵/۷۸ درصد، ابرار در ۳/۵۱ درصد و کارواگر ۲/۹۸ درصد از کل مطالب خبری خود به این منبع اشاره کرده‌اند.

– در ۵/۹۲ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، نام یکی از «چهار خبرگزاری بزرگ» (رویتر، آسوشیتدپرس، یونایتدپرس، فرانس پرس) ذکر شده است.

۸ درصد از کل مطالب خبری روزنامه همشهری با ذکر این منبع همراه بوده است (رتبه اول) و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های کارواگر ۷/۷۴ درصد، ابرار ۶/۳۲ درصد، سلام ۴/۴۹ درصد و جمهوری اسلامی ۳/۷۰ درصد از کل مطالب خبری خود به این منبع، اشاره داشته‌اند.

– در ۳/۲۷ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها به نقل از چند منبع خبری مختلف (خبرگزاری، رادیوهای خارجی، نشریات خارجی و...) بوده است. ۳/۸۶ درصد از کل مطالب خبری روزنامه ابرار با ذکر این منبع همراه بوده است و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های سلام ۳/۸۵ درصد، کارواگر ۳/۵۷ درصد، جمهوری اسلامی در ۳/۲۷ درصد و همشهری در ۱/۷۷ درصد از کل

مطالب خبری خود به این منبع استناد کرده‌اند. – در ۲/۸۳ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها به نقل از «شبکه‌های تلویزیونی خارجی» بوده است. در ۷/۱۱ درصد از کل مطالب خبری روزنامه همشهری این منبع ذکر شده است و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های ابرار ۳/۵۱ درصد، جمهوری اسلامی ۱/۳۵ درصد، سلام ۰/۶۴ درصد و کارواگر ۰/۶۰ درصد از کل مطالب خبری خود، این منبع را مورد استناد قرار داده‌اند.

– ۲/۵۶ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها با ذکر «واحد مرکزی خبر» همراه بوده است. در ۵/۰۵ درصد از کل مطالب خبری روزنامه جمهوری اسلامی، این منبع ذکر شده است و بعد از آن روزنامه‌های ابرار ۳/۸۶ درصد و همشهری ۱/۳۳ درصد از کل مطالب خبری خود، این منبع را ذکر نموده‌اند. این در حالی است که روزنامه‌های سلام و کارواگر از این منبع نامی نبرده‌اند.

– ۲/۳۰ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها به نقل از «رادیوهای خارجی» بوده است. ۷/۶۹ درصد از کل مطالب خبری روزنامه سلام با ذکر این منبع همراه بوده است. (رتبه اول) و بعد از آن روزنامه‌های ابرار ۲/۸۱ درصد، کارواگر ۱/۷۸ درصد، همشهری ۰/۸۹ درصد و جمهوری اسلامی ۰/۳۴ درصد از کل مطالب خبری خود، اخبار این منبع را نقل کرده‌اند.

– ۱/۳۳ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها به نقل از «خبرگزاری‌ها» بوده است. به طوری که در ۳/۵۶ درصد از کل مطالب خبری روزنامه همشهری این منبع ذکر

شده است. (رتبه اول). و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های سلام ۱/۲۸ درصد، کارواگر ۱/۱۹ درصد، ابرار ۱/۰۵ درصد از کل مطالب خبری خود، از این منبع استفاده کرده‌اند. این در حالی است که روزنامه جمهوری اسلامی فاقد مطالب خبری با ذکر این منبع بوده است. – ۱/۴۱ درصد از کل مطالب خبری

مندرj در روزنامه‌ها را «گزارشهای واصله» تشکیل داده است. در ۲/۶۹ درصد از کل مطالب خبری روزنامه جمهوری اسلامی این منبع ذکر شده است و بعد از آن به ترتیب، روزنامه‌های سلام ۲/۵۶ درصد، کارواگر ۱/۷۸ درصد، ابرار ۰/۳۵ درصد از کل مطالب خبری خود، این منبع را مورد استناد قرار داده‌اند. این در حالی است که روزنامه همشهری فاقد مطالب خبری با ذکر این منبع بوده است. – ۱/۶۸ درصد از کل مطالب خبری

مندرj در روزنامه‌ها به نقل از «سایر خبرگزاریها» بوده است. در ۲/۸۱ درصد از کل مطالب خبری روزنامه ابرار از این منبع نام برده شده است. و بعد از آن به ترتیب، روزنامه‌های کارواگر ۲/۳۸ درصد، سلام ۱/۹۲ درصد، همشهری ۰/۸۹ درصد و جمهوری اسلامی ۰/۶۷ درصد از کل مطالب خبری خود، از این منبع استفاده کرده‌اند. (جدول شماره ۲)

یافته‌های تحقیق براساس تولیدی یا تلکسی بودن اخبار:

– ۵۶/۷۶ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «تلکسی» یا غیر روزنامه‌ای است. ۸۴/۶۲ درصد از کل مطالب خبری روزنامه سلام «تلکسی» بوده است و

■ **در ابتدای ۱۰/۷ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌های مورد بررسی «خبرنگار روزنامه» به عنوان منبع خبری ذکر شده است.**

■ **۱۰/۲۷ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌های مورد بررسی، از رادیوهای خارجی نقل شده است.**

■ **در ۵۶/۴ درصد از کل مطالب خبری روزنامه همشهری، از منبع خبر ذکری به میان نیامده و بعد از آن به ترتیب روزنامه‌های جمهوری اسلامی (۵۵/۵ درصد)، کارواگر (۴۳/۴ درصد)، ابرار (۴۲/۴ درصد) و سلام (۳۳/۳ درصد) قرار دارند.**

■ **۵۶/۷ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌های مورد بررسی تلکسی یا غیرتولیدی است.**

■ **۲۰/۳ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها بدون ذکر منبع در ابتدا و متن خبر است.**

بعسد از آن روزنامه‌های کاروکارگر ۶۶/۶۷ درصد، همشهری ۵۲/۴۵ درصد، ابرار ۴۹/۱۲ درصد و جمهوری اسلامی ۴۷/۱۴ درصد از کل مطالب خبری خود. مطالب «تلکسی» را مورد استفاده قرار داده‌اند.

– ۲۲/۹۰ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها، «تولیدی» (تهیه شده توسط خبرنگاران روزنامه) است. ۳۸/۷۲ درصد از کل اخبار روزنامه جمهوری اسلامی را خبرنگارانش تهیه کرده‌اند. و در پی آن، روزنامه همشهری ۲۹/۳۳ درصد، ابرار ۱۵/۴۴ درصد، سلام ۱۴/۱۰ درصد و کاروکارگر ۷/۱۴ درصد از اخبار خود را، با استفاده از مطالب خبری خبرنگاران خویش تهیه کرده‌اند.

– ۲۰/۳۴ درصد از کل مطالب خبری مندرج در روزنامه‌ها بدون ذکر منبع در ابتدا و متن خبر بوده است. ۳۵/۴۴ درصد از کل مطالب خبری روزنامه ابرار بدون ذکر منبع بوده است و بعسد از آن روزنامه‌های کاروکارگر ۲۶/۱۹ درصد، همشهری ۱۸/۲۲ درصد، جمهوری اسلامی ۱۴/۱۴ درصد و سلام ۱۲/۲۸ درصد از کل مطالب خبری خود، منبع را ذکر نکرده‌اند.

نتیجه‌گیری:

بررسی اجمالی منابع خبری روزنامه‌های صبح تهران نشان می‌دهد که:

۱. تنها ۲۳ درصد از اخبار روزنامه‌ها توسط خبرنگاران آنها تولید شده است و نزدیک به ۷۷ درصد آن تلکسی است.

۲. ۳۸/۷۲ درصد اخبار روزنامه جمهوری اسلامی را خبرنگارانش تهیه کرده‌اند، در حالی که تنها ۷/۱۴ درصد اخبار روزنامه کاروکارگر را خبرنگارانش تولید کرده است.

۳. ۸۴/۶۲ درصد اخبار روزنامه سلام، «تلکسی» است در حالی که ۴۷/۱۴ درصد اخبار روزنامه جمهوری اسلامی «تلکسی» می‌باشد.

۴. تنها ۱/۲۸ درصد از اخبار روزنامه سلام بدون ذکر منبع بوده است (کمترین میزان).

۵. عمده‌ترین منبع خبری ذکر شده در ابتدای اخبار روزنامه‌ها، خبرگزاری جمهوری اسلامی است.

۶. تنها ۸/۰۵ درصد از اخبار روزنامه‌ها، رسالی از سوی روابط عمومی‌هاست.

۷. روزنامه «سلام» و «کاروکارگر» در ابتدا و متن اخبار خود از واحد مرکزی خبر نامی نبرده‌اند.

۸. روزنامه همشهری، تنها روزنامه‌ای است

